

เสวนา คลังสมอง-คลังปัญญาสยาม (ครั้งที่ 55)

เรื่อง “ทิศทางการเรียนรู้แห่งอนาคต”

โดย คุณธนันท์ สุวรรณพิสิทธิ์ (Regional Account Director COURSERA)

วันจันทร์ที่ 25 สิงหาคม 2568 เวลา 13.30 - 14.30 น. ณ สถาบันคลังสมองของชาติ และ
ผ่านระบบ VDO Conference (ZOOM)

กระแสการเปลี่ยนแปลงทางเทคโนโลยีและเศรษฐกิจโลก ส่งผลกระทบโดยตรงต่อโครงสร้างการศึกษา และการเรียนรู้ในทุกระดับ ในอดีตใบปริญญาเป็นหลักฐานสำคัญในการเข้าสู่ตลาดแรงงาน แต่ในปัจจุบันนายจ้างจำนวนมากหันมาให้ความสำคัญกับทักษะที่สามารถนำไปใช้ได้จริง (Skills-based Employment) มากกว่าหลักฐานทางการศึกษาแบบดั้งเดิม การเสวนา “ทิศทางการเรียนรู้แห่งอนาคต” โดย คุณธนันท์ สุวรรณพิสิทธิ์ (Regional Account Director COURSERA) ได้สะท้อนแนวโน้มการเรียนรู้ที่เปลี่ยนไปพร้อมทั้งนำเสนอวิธีที่สถาบันอุดมศึกษาไทยสามารถใช้แพลตฟอร์มดิจิทัลและใบรับรองการเรียนรู้แบบสั้น (Micro-credentials) เพื่อยกระดับคุณภาพการศึกษาและเพิ่มขีดความสามารถในการแข่งขันได้

1. การเปลี่ยนบทบาทของใบปริญญา

ใบปริญญาที่เคยถูกมองว่าเป็นใบเบิกทางในการทำงานเริ่มมีความสำคัญลดลง นายจ้างมุ่งเน้นการทดสอบทักษะจริงของผู้สมัครงาน เช่น ความสามารถในการวิเคราะห์ข้อมูล การใช้เครื่องมือดิจิทัล หรือทักษะด้านการสื่อสารมากกว่าการถือครองปริญญาบัตรเพียงอย่างเดียว

2. การเติบโตของการเรียนรู้ตลอดชีวิต (Lifelong Learning)

การเปลี่ยนแปลงอย่างรวดเร็วของเทคโนโลยีโดยเฉพาะ AI ทำให้แรงงานต้อง Reskill และ Upskill อย่างต่อเนื่อง ข้อมูลจาก World Economic Forum ระบุว่า ภายในปี 2030 แรงงานกว่าครึ่งหนึ่งจำเป็นต้องเรียนรู้ทักษะใหม่ การศึกษาจึงไม่จำกัดอยู่เฉพาะวัยเรียนแต่เปิดกว้างสำหรับคนทุกช่วงวัย

3. Micro-credentials และการรับรองวิชาชีพระดับสากล

แนวโน้มที่สำคัญคือ การเรียนรู้ในรูปแบบสั้น กระชับ และมีใบรับรอง (Micro-credentials) ที่ได้รับการยอมรับจากองค์กรระดับโลก เช่น Google, Amazon, Microsoft ผู้เรียนที่ถือ Micro-credentials สามารถใช้เป็นข้อได้เปรียบในการสมัครงานและแข่งขันกับผู้จบการศึกษาจากมหาวิทยาลัยชั้นนำได้

4. ความท้าทายของมหาวิทยาลัยไทย

- ด้านทรัพยากร การพัฒนา MOOCs คุณภาพสูงต้องใช้เงินลงทุนและบุคลากรจำนวนมาก
- ด้านเนื้อหา การอัปเดตหลักสูตรอย่างต่อเนื่องเพื่อให้ทันกับเทคโนโลยีใหม่ เช่น AI และ Data Analytics
- ด้านวัฒนธรรมการเรียนรู้ ผู้เรียนไทยยังขาดแรงจูงใจ หากการเรียนรู้ไม่มีผลตอบแทนที่ชัดเจน เช่น การนับหน่วยกิตหรือโอกาสการได้งาน

5. บทบาทของ Coursera

Coursera ทำหน้าที่เป็นห้องสมุดความรู้ดิจิทัลระดับโลก โดยรวบรวมรายวิชากว่า 15,000 หลักสูตรจากมหาวิทยาลัยและองค์กรชั้นนำทั่วโลก จุดเด่นคือ (1) การรองรับหลายภาษารวมถึงการแปลเป็นภาษาไทย (2) การใช้เทคโนโลยี AI เช่น Course Builder ที่ช่วยให้อาจารย์สามารถออกแบบหลักสูตรที่เหมาะสมกับ Learning Outcomes ได้อย่างรวดเร็ว และ (3) การมีระบบสอบ การตรวจสอบ และการออกใบรับรองที่น่าเชื่อถือ

6. โอกาสสำหรับอุดมศึกษาไทย

- การใช้ Coursera และ Micro-credentials เพื่อเสริมความแข็งแกร่งให้กับหลักสูตรและเพิ่มโอกาสการจ้างงานของบัณฑิต
- การเชื่อมโยงกับพันธมิตรระดับโลก เพื่อยกระดับมาตรฐานการเรียนการสอนและการวิจัย
- การขยายตลาดการศึกษาไปสู่ผู้เรียนวัยทำงานและผู้ที่ต้องการเรียนรู้ตลอดชีวิต

7. สรุป

ทิศทางการเรียนรู้แห่งอนาคต ชี้ให้เห็นว่าการศึกษามิสามารถพึ่งพาเพียงระบบใบปริญญาแบบดั้งเดิมได้อีกต่อไป แต่ต้องผสมผสานการเรียนรู้ในรูปแบบใหม่ที่เน้นทักษะจริง การเรียนรู้ตลอดชีวิต และการใช้เทคโนโลยีดิจิทัลเป็นกลไกหลัก แพลตฟอร์มอย่าง Coursera และการพัฒนา Micro-credentials จึงกลายเป็นเครื่องมือสำคัญที่ช่วยยกระดับคุณภาพการศึกษาไทยให้สอดคล้องกับความต้องการของตลาดแรงงานโลก มหาวิทยาลัยไทยควรเร่งพัฒนาความร่วมมือกับแพลตฟอร์มดิจิทัล ปรับปรุงหลักสูตร และสร้างแรงจูงใจให้ผู้เรียนเห็นประโยชน์เชิงปฏิบัติของการเรียนรู้ เพื่อสร้างบัณฑิตและแรงงานที่มีขีดความสามารถสูง สามารถแข่งขันในเวทีโลก และพร้อมเผชิญการเปลี่ยนแปลงของอนาคตได้อย่างยั่งยืน

8. ช่องทางการติดตามรับชม

สามารถติดตามรับชมย้อนหลังได้ที่ “YouTube” สถาบันคลังสมองของชาติ

